

УДК 371.13:004

Петухова Любов Євгенівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової освіти, декан факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету, м. Херсон

АРХІТЕКТУРА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ WEB – МУЛЬТИМЕДІА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

Анотація

Актуальність матеріалу, викладеного у статті, обумовлена необхідністю імплементації трисуб'єктної дидактичної моделі підготовки сучасного педагога та формування інформатичних компетентностей у майбутніх вчителів молодшої школи. WEB-мультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки» (<http://webhp.ksu.ks.ua>) задає ідеологію нового інструментарію навчання і здатна не тільки забезпечити засвоєння курсу на високому рівні, але й постійно оновлювати зміст навчального предмета (за рахунок створення і використання нових компонентів), істотно інтенсифікувати процес пізнання, а також підтримати індивідуальну траєкторію навчання.

Ключові слова: історія педагогіки, інформатичні компетентності, WEB-мультимедіа енциклопедія.

Постановка проблеми. В умовах гуманізації та демократизації суспільства, швидкої його інформатизації та комп'ютеризації, стрімкого науково-технічного прогресу, різкої зміни суспільних відносин, соціальних орієнтирів та ідеалів, переоцінки цінностей, за яких здійснюється реформування системи освіти, актуалізується проблема модернізації процесу підготовки вчителя нової генерації. Особлива роль у цьому процесі відводиться вищій педагогічній школі, яка покликана підготувати майбутнього вчителя таким, що відповідає вимогам інформаційно-технологічного суспільства, здатного забезпечити за цих умов всебічний розвиток особистості, формування її розумових, фізичних і естетичних здібностей, високих моральних якостей, збагачення на цьому підґрунті інтелектуального, творчого та культурного потенціалів суспільства [6].

Відповідно до вимог сучасної освітньої парадигми вищої школи основними завданнями розвитку педагогічної освіти є: приведення змісту психолого-педагогічної, методичної, інформаційно-технологічної підготовки педагогічних працівників до вимог інформаційно-технологічного суспільства та змін, що відбуваються у соціально-економічній, духовній та гуманітарній сфері.

Сучасне розуміння суті педагогічних явищ і процесів, творчий підхід до розв'язування неординарних педагогічних завдань неможливі без свідомого оволодіння методами наукового пізнання, опанування методологією і логікою дослідницького пошуку, вміння прогнозувати можливі результати його впровадження у практику. Тому одним з важливих завдань підготовки педагогічних кадрів є виховання творчої особистості, здатної вести теоретичні й експериментальні дослідження, яка вміє використовувати досягнення науково-технічного і соціального прогресу.

Суспільство ставить перед вищою школою нові завдання, пов'язані з виробленням педагогічної стратегії в умовах масової комп'ютеризації та інформатизації усіх сфер життя. Зазначені чинники спонукають розвинені країни світу здійснювати активний пошук нової парадигми реформування освіти, моделей і освітніх технологій, орієнтованих на інтереси і розвиток особистості.

Аналіз попередніх публікацій. Про доцільність забезпечення необхідних умов для функціонування системи освіти, зокрема, у сфері підготовки вчителя початкової освіти у вищих навчальних закладах та його успішній подальшій діяльності у загальноосвітній школі наголошується в Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Державній програмі «Вчитель», «Про позашкільну освіту» та інших нормативних актах. Це спонукає до ґрунтовного аналізу та переоцінки педагогічних здобутків, чинних інформаційних систем і проведення наукових досліджень, спрямованих на вдосконалення вищої школи, знаходження шляхів її подальшого ефективного розвитку [4].

Основна частина.

Одним із суттєвих завдань підготовки вчителя початкової ланки освіти є формування у нього науково-дослідницьких та інформатичних компетентностей як

необхідної умови його професійного зростання, стабільності, орієнтації у широкому арсеналі інноваційного руху, наукових розробках і авторських школах, якісної організації навчально-виховного процесу [1].

Провідною ідеєю авторської концепції виступає положення про імплементацію трисуб'єктної дидактичної моделі підготовки сучасного педагога, де системний характер процесу формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів детермінується науково обґрунтованим інформаційно-комунікаційним педагогічним середовищем як рівноправного паритетного суб'єкта навчально-виховного процесу вищої школи [2].

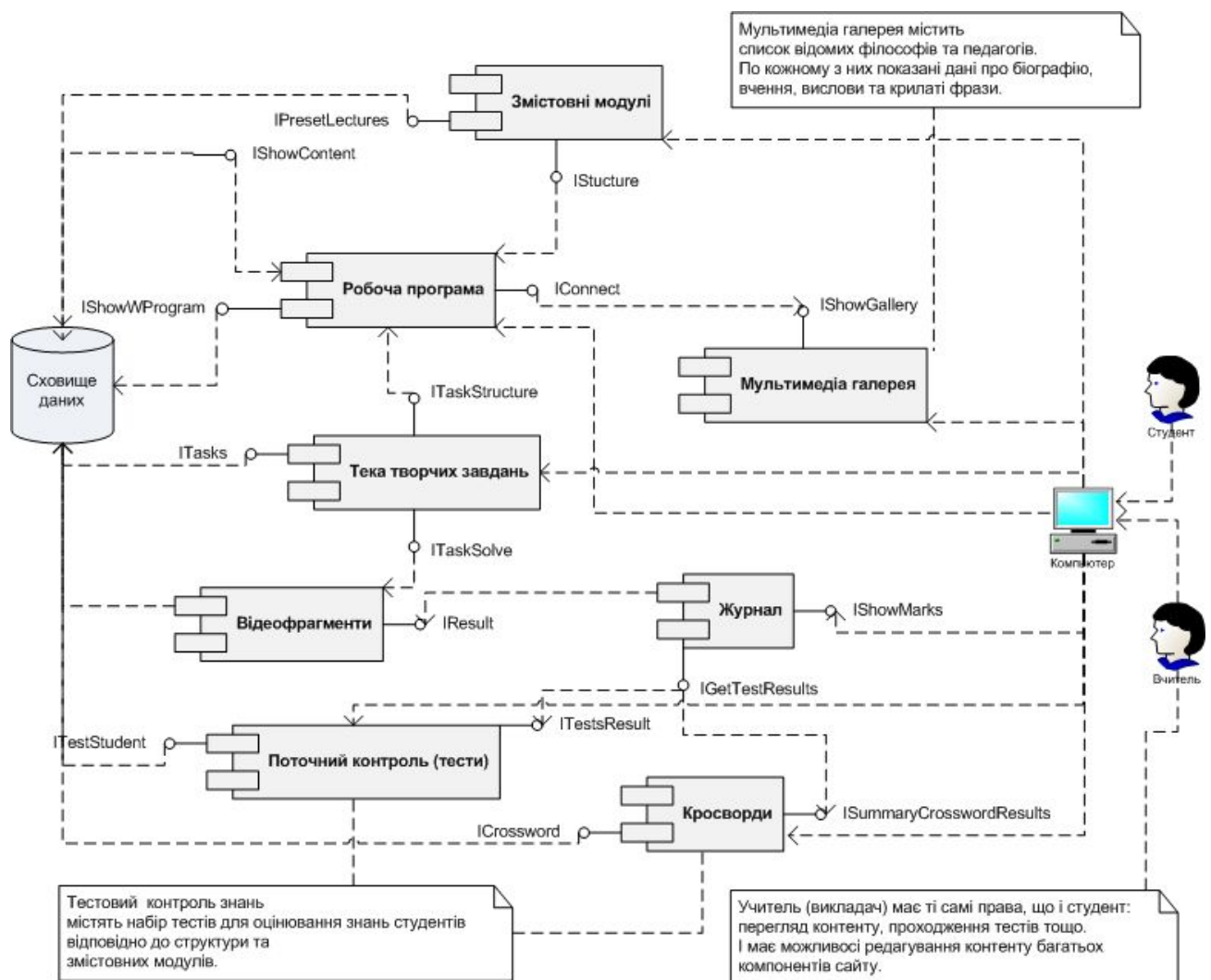

Рис.1. Архітектура WEB-мультимедіа енциклопедії «Історія педагогіки»

Для підтримки курсу «Історія педагогіки», що викладається для майбутніх учителів початкових класів, у НДІ ІТ Херсонського державного університету було

розроблено мультимедійний сайт, який представляє собою цілісну систему навчання та оцінювання знань студента. На сайті знаходяться теоретичні та практичні матеріали, творчі завдання, методичні матеріали для самостійної роботи та завдання для поточного контролю [5].

Архітектура WEB-мультимедіа енциклопедії «Історія педагогіки» представлена на рис. 1. Систему розроблено за клієнт-серверною технологією на основі CMS Joomla, яку значно розширено та доповнено новими модулями [3, 8].

Всі матеріали курсу зберігаються на сервері у базі даних, але частина даних виділяється як статичний контент (наприклад, відеоролики, презентації, сторінки кросвордів).

Основні вимоги до програмного продукту наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Вимоги до програмного продукту

Client		
Operating System	Microsoft Windows XP (SP1) та новіші	
Browser	Internet Explorer (версія 5.5+), Netscape, Mozilla FireFox	
Flash Player	Adobe Flash Player v 9.0.x чи вище	
Server		
PHP	Версії 4.2.x чи вище	
MySQL	версії 3.23.x, 4.0.x, 4.1.x	
У якості Веб-сервера може використовуватися	MS IIS (Internet Information Server)	Версії 5.0 и вище.
	Apache	Версії 1.13.19

WEB-додаток реалізовано українською мовою.

Сайт має деревовидну структуру та поділяється на такі розділи:

Вітальна сторінка – сторінка вітального слова для гостей та зареєстрованих користувачів курсу.

Робоча програма – включає пояснювальну записку, навчально-тематичний план і власне авторську програму курсу. Пояснювальна записка дає роз’яснення мети, основних завдань, особливостей змісту, спрямованості вивчення історії педагогіки в єдиному потоці всесвітньої історії людської цивілізації. Акцентується увага на вміннях аналізувати, співставляти, моделювати різні події і факти. Особлива увага відведена організації самостійної роботи, де важливо зосередитися на вивченні та конспектуванні

першоджерел. Далі структуровано, з обсягом годин на вивчення кожної теми, надається навчально-тематичний план.

Змістовні модулі – складаються з чотирьох модулів, що відповідають робочій програмі курсу. Кожна назва змістового модуля є гіперпосиланням і відкриває сторінку відповідного модуля. Для ефективного навчання студентів за кожним модулем надано назви лекцій та семінарських занять. Для підготовки до семінарського заняття представлені завдання, питання для обговорення та література, викладені матеріали для самостійної роботи студентів, а саме: запитання для самостійного опрацювання, література та форма контролю. До складання модуля студенти мають змогу підготуватися завчасно, маючи запитання підсумкової теки. Таким чином кожен модуль складається з таких підрозділів:

- Лекційний блок – набір лекцій за даною темою;
- Семінарський блок – семінарські заняття, зміст та основні питання;
- Блок самостійної роботи – основні питання для підготовки студентів до заняття;
- Методичні рекомендації – рекомендації до вивчення матеріалу;
- Підсумкова тека – список питань для поточного контролю.

Тека творчих завдань – творчі завдання для студентів.

- Відеофрагменти – невеликі відеоролики з вітчизняних та зарубіжних фільмів, які якнайкраще ілюструють педагогічні ситуації та вимоги суспільства в різні історичні епохи, вплив на формування особистості політичного і соціального укладу, економічного розвитку країни. Творче завдання полягає в аналізі педагогічних ситуацій (рис.2). Студент може поповнити наявну галерею, запропонувавши свій відеофрагмент і опис до нього. Такий підхід змушує майбутнього вчителя, навіть під час відпочинку (перегляду фільмів, спілкування з друзями) дивитися на світ «очима педагога», формує світогляд і розуміння можливих шляхів розв'язання складних педагогічних ситуацій. Функція мотиваційного компонента готовності до творчого рішення історико-педагогічних задач складається з усвідомлення історико-педагогічних фактів, ситуацій, педагогічних цінностей, вивчення життя і діяльності видатних педагогів, істориків, філософів [7].

- Кросворди – автономний модуль, що використовується як творче завдання. Такий інструментарій дозволяє дуже ефективно побудувати самостійну роботу, у тому числі дистанційно, та сформувати внутрішню стабільну мотивацію студентів, завдяки тому, що завжди можна знайти рішення, або самостійно, або за рахунок допомоги середовища.

Рис. 2. Модуль Відеофрагменти теки творчих завдань

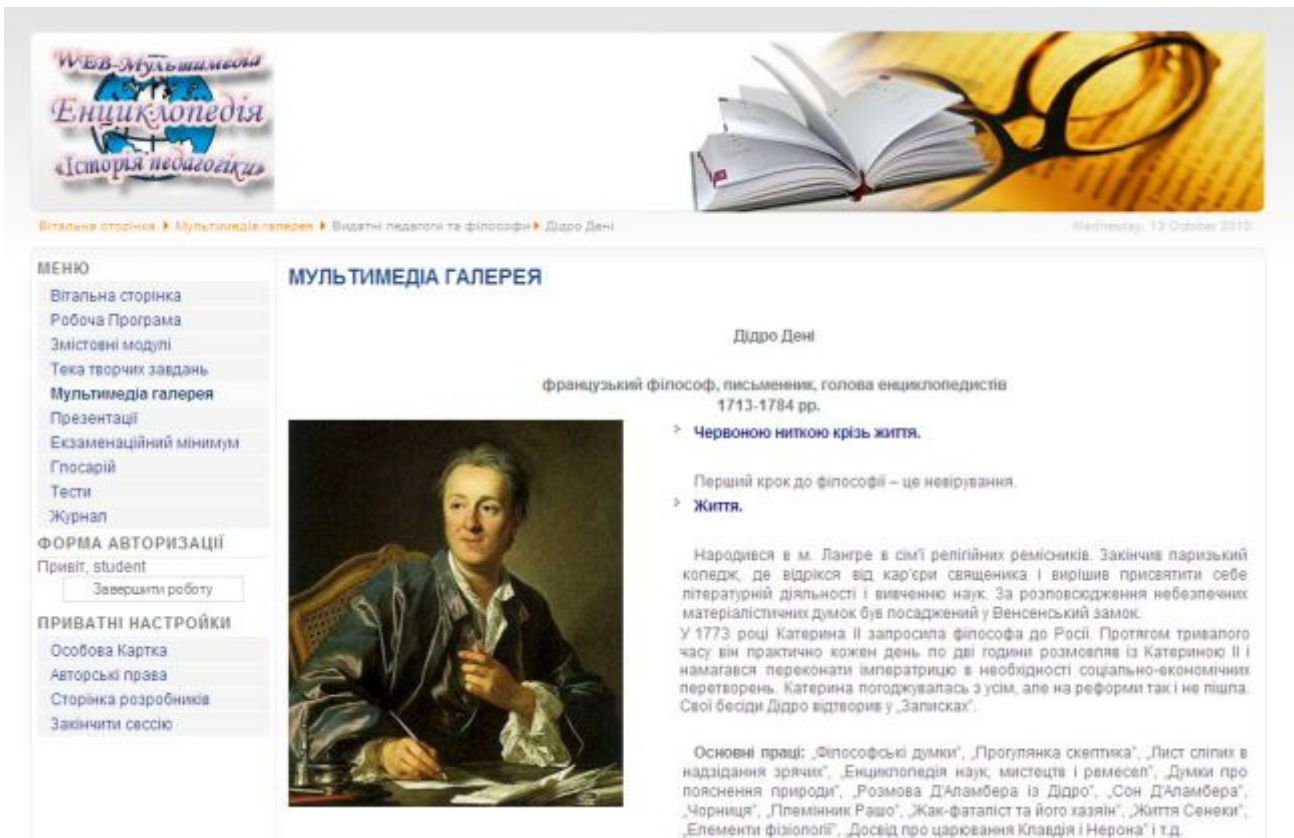
Мультимедіа галерея – відомості про видатних педагогів та філософів (рис.3). Матеріали мультимедіа галереї не повторюють, а доповнюють лекційний матеріал, а також відображають життєвий шлях, концептуальну позицію, історико-логічні надбання досліджуваних персоналій.

Глосарій – база термінів педагогічного змісту, яка може поповнюватися викладачем та забезпечує зручні механізми пошуку та фільтрації.

Екзаменаційний мінімум – список тем, що будуть винесені на екзамен.

Тести – модуль, що містить систему тестів для перевірки рівня знань студентів. Необхідно виділити два типи тестів: перший забезпечує контроль знань з наступним

відображенням результатів в журналі, другий забезпечує самостійну роботу з можливістю проведення самооцінки.

Вітальна сторінка ► Мультимедіа галерея ► Видатні педагоги та філософи ► Дідро Дені

Wednesday, 13 October 2010

МЕНЮ

- Вітальна сторінка
- Робоча Програма
- Змістовні модулі
- Тека творчих завдань
- Мультимедіа галерея**
- Презентації
- Екзаменаційний мінімум
- Глосарій
- Тести
- Журнал

ФОРМА АВТОРИЗАЦІЇ

Привіт, student

ПРИВАТНІ НАСТРОЙКИ

- Особова Картка
- Авторські права
- Сторінка розробників
- Закінчити сесію

МУЛЬТИМЕДІА ГАЛЕРЕЯ

Дідро Дені

французький філософ, письменник, голова енциклопедистів
1713-1784 рр.

- > Червоною ниткою крізь життя.
- Перший крок до філософії – це невірвання.
- > Життя.

Народився в м. Лангре в сім'ї релігійних ремісників. Закінчив паризький коледж, де відрікся від кар'єри священника і вирішив присвятити себе літературній діяльності і вивченню наук. За розповсюдження небезпечних матеріалістичних думок був посаджений у Венсенський замок. У 1773 році Катерина II запросила філософа до Росії. Протягом тривалого часу він практично кожен день по дві години розмовляв із Катериною II і намагався переконати імператрицю в необхідності соціально-економічних перетворень. Катерина погоджувалась з усім, але на реформи так і не пішла. Свої бесіди Дідро відтворив у „Записках”.

Основні праці: „Філософські думки”, „Прогулянка скептика”, „Лист сліпих в надіждання зрячих”, „Енциклопедія наук, мистецтв і ремесел”, „Думки про пояснення природи”, „Розмова Д'Аламбера із Дідро”, „Сон Д'Аламбера”, „Чорниця”, „Племінник Рашо”, „Жак-фаталіст та його хазяїн”, „Життя Сенеки”, „Елементи фізіології”, „Досвід про царювання Клавдія і Нерона” і т.д.

Рис.3. Мультимедіа галерея

Журнал – містить статистику результатів проходження тестів.

Репозиторій – вмістилище файлів. Доступ до репозиторія мають тільки зареєстровані користувачі. Ступінь доступу відрізняється за роллю користувача: викладач має змогу публікувати лекції та презентації, а студент переглядати та зберігати необхідні матеріали на диску.

Висновки. Лише за умов компетентнісного підходу до підготовки майбутнього вчителя в умовах особистісно-орієнтованого навчально-виховного процесу можливо забезпечити формування майбутнього вчителя початкової освіти на рівні сучасних вимог суспільства і потреб особистості студента та викладача педагогічного вузу. Мультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки» задає ідеологію нового інструментарію навчання і здатна не тільки забезпечити засвоєння курсу на високому рівні, але й постійно оновлювати зміст навчального предмета (за рахунок створення і використання нових

компонентів), істотно інтенсифікувати процес пізнання, а також підтримати індивідуальну траєкторію навчання.

Список використаних джерел

1. *Андрієвський Б.М.* Професійно-наукова підготовка майбутнього вчителя початкових класів: монографія / Б.М. Андрієвський, Л.Є. Петухова.– Херсон: Айлант, 2006.– 176 с.

2. *Петухова Л.Е.* К вопросу о трисубъектной дидактике/ Л.Е. Петухова, А.В. Спиваковский // Компьютер в школе и семье. - 2007. - №5.- С. 7-9.

3. *Петухова Л.Є.* Використання інформаційних технологій у вивченні предмету «Історія педагогіки» / Л.Є. Петухова // Комп'ютер у школі та сім'ї.– 2007.– №1.– С. 37-39.

4. *Петухова Л.Є.* Інформатичні компетентності майбутнього вчителя початкових класів (В моделі трисуб'єктної дидактики)/ Л.Є. Петухова //: Навчально-методичний посібник.– Херсон: Херсонський державний університет, 2010.– 524 с.

5. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір Комп'ютерна програма «WEB – мультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки»»/ Л.Є. Петухова, В.П. Близнюков.– №25921; заявл. 07.07.08; опубл. 21.10.2008, Бюл. 17.

6. *Спиваковский А.В.* О влиянии информационных технологий на технологии образования / А.В. Спиваковский //Компьютерно-ориентированные системы обучения: Сб. научн. работ / Редкол. - НПУ им. М.П. Драгоманова. - Выпуск 4.- 2001. - С.3-11.

7. *Спирин Л.Ф.* Теория и технология решения педагогических задач / Л.Ф. Спирин.– М.: Просвещение, 1976.– 212 с.

8. *Співаковський О.В.* Функціональна класифікація об'єктів програмних систем / О.В. Співаковський, М.С. Львов, Т.А. Гуржій // Проблеми освіти: [наук.-метод. зб.]– К., 2002.– Вип. 28.– С. 162-189.

АРХИТЕКТУРА И ФУНКЦИОНАЛЬНОСТЬ WEB-МУЛЬТИМЕДИА ЭНЦИКЛОПЕДИИ «ИСТОРИЯ ПЕДАГОГИКИ»

Петухова Л.Е.

Аннотация

Актуальность материала, изложенного в статье, обусловлена необходимостью имплементации трисуъектной дидактической модели подготовки современного педагога и формирования информатических компетентностей у будущих учителей младшей школы. WEB-мультимедиа энциклопедия «История педагогики» (<http://webhp.ksu.ks.ua>) задает идеологию нового инструментария обучения и способна не только обеспечить усвоение курса на высоком уровне, но и постоянно обновлять содержание учебного предмета (за счет создания и использования новых компонентов), существенно интенсифицировать процесс познания, а также поддерживать индивидуальную траекторию обучения.

Ключевые слова: история педагогики, информатические компетентности, WEB-мультимедиа энциклопедия.

ARCHITECTURE AND FUNCTIONALITY OF WEB-MULTIMEDIA ENCYCLOPEDIA OF «HISTORY OF PEDAGOGY»

Petukhova L.E.

Resume

The urgency of the material, presented in the article, is caused by the need for the implementation of the triple-subject didactic model of a modern teacher training and formation of informatical competences of the future teachers of primary education. WEB-multimedia encyclopedia “History of pedagogy” (<http://webhp.ksu.ks.ua>) assigns an ideology of the new educational instruments and it is capable not only to provide with the course mastering on a high level, but also to update the content of training course constantly (due to creation and use of new components), it is essential to intensify the process of knowledge, and also to support the individual trajectory of training.

Keywords: history of pedagogy, informatical competences, WEB-multimedia encyclopedia.